

На стартот на 2006 година почнаа да се прават рекапитуларите за сработеното или за несработеното во изминатата година. Што ќе претежне - позитивата или негативата? Власта ќе ви рече дека многу е направено, опозицијата дека ништо епохално не се случило. Играта продолжува. Иста, неизменета, банална и монотона. Ќе нè дерат и ќе нè дават и годинава што е пред нас. Аман. Каде е крајот? И ова 2006 лето

зат малку за да не се "ошлапаат" во вилот пред нив. Чекаат влечни служби. Арно ама никој како да не сака да им притрча на помош, никој не сака да им припомогне. Можеби со право. Народната вели "што ќе посееш, тоа и ќе пожнееш". Прашањето кое неминовно се поставува како основа за правењето своевидна хронологија за изминатата 2005 година е дали Република Македонија успешно ги преборди предизвиците и опаснос-

дека направиле и многу грешки, на што ќе ја додадат онаа старата "кој работел, тој и грешел". В ред, така е. Точно е тоа. Но, кој ќе ја сноси одговорноста за сите тие грешки? Му се удираат "задушки" на народот дека бил трпелив и мудар сите овие години, како со своето молчење и пасивност дал несобичен и сериозен придонес за положбата во која денес се наоѓа македонската држава во контекст на приближувањето кон Европа. Диле-

РЕФОРМСКИ ЛИДЕРИ, А ПОВТОРНО НА ДНОТО

Господово било клучно за земјава. Пет години по ред се клучни за политикантските елити, а ништо да заклучат досега. Се вадат само вербално од калта во која самите заринкаа со циповите "заработени" од платите. Страв им е да подизле-

тите кои стоеја пред неа во изминатиот период и колку успешно го положи тестот наметнат од меѓународниот фактор. Генерално гледано може да се рече дека државава го помина испитот на зрелоста. Кажано со академски јазик поло-

тантски вербални реторички кои во дадениот свечен момент на позитивните одлуки од Брисел даваат поттик кај граѓанските маси да продолжат со истрајноста и со чекањето, но од утре, кога ќе забележите како ве "дриблаат", гневот двојно ќе ви се зголеми. А, тие гајле си немаат. Беспрекорно продолжуваат понатаму, барајќи ги виновниците за катастрофите во друг и туѓ сегмент на политичкото, партиското, па и институционалното поднебје. И сè тоа ќе продолжи до почетокот на новите избори догодина, дали пред лето или по него, сеедно. До тогаш, ако треба, ќе газат и врз пцовисани трупови, ќе ве реформираат, ќе ве трансформираат и кога ќе влезат во борбата за купување и за придобивање на гласовите за новиот парламентарен состав, тогаш плочата се завртува од другата страна. Ќе почнат повторно, како и вообичаено, да ви се умилкуваат, ќе ви затропаат партиските одборници на домашната врата и ќе ве запрашаат дали ви треба нешто, да ве вработат во некоја пропадната фирма само додека поминат изборите и потоа клоците во задникот. Така поминавме цели петнаесет години од нашиот македонски плурализам. Европа не сака такви процеси. Но, тие се единствените преку кои домашните политички асамблеи можат да постигнат нешто. Немаат и не знаат за друга алтернатива.

Пишува: **Мишко ТАЛЕСКИ**

жи со шестка. Оптимистите ќе речат важно оди напред, важно поминуваме во новата година која носи нови предизвици, нови политичко-економски, но и безбедносни авантури. Политичките структури, поучени од грешките во минатото, ако ништо друго, треба барем по малку да се трудат оваа година да не ги повторуваат истите грешки кои во серија ги правеа во текот на минатите две-три години. А ги имаше не неколку, туку многу. Почнувајќи од политичкиот, преку економскиот, па сè до дипломатскиот корпус прашања. Изборните циклуси, економските промашувања, личните и партиските наместо националните и државните интереси, се само мал дел од проблемите кои ни се преповторуваат во нашата транзициона шема. Ако ги додадеме девијациите од калибарот на митото, корупцијата и организираниот криминал во речиси сите општествени области и сфери, тогаш мозаикот на македонската промашена демократија би бил навистина целосен. Ако на времето не признаваа за грешките и по малку нешалантно се однесуваа за грубите порази кои ги направиле врз грбот на народот, денес имаме видеоизменета состојба. Денес потврдуваат и пред јавноста гордо кажуваат

РЕФОРМИ КАКО ОПРАВДУВАЊЕ

На стартот на новата година државава воведо новини, кои одредени сегменти од општественото живеење треба да ги олеснат. Едношалтерскиот систем, Законот за заштита од пушењето, приватните

Прашањето кое неминовно се поставува како основа за правењето своевидна хронологија за изминатата 2005 година е дали Република Македонија успешно ги преборди предизвиците и опасностите кои стоеја пред неа во изминатиот период и колку успешно го положи тестот наметнат од меѓународниот фактор. Генерално гледано може да се рече дека државава го помина испитот на зрелоста. Кажано со академски јазик положи со шестка. Оптимистите ќе речат важно оди напред, важно поминуваме во новата година која носи нови предизвици, нови политичко-економски, но и безбедносни авантури.

Играта продолжува. Иста, неизменета, банална и монотона. Изборните циклуси, економските промашувања, личните и партиските наместо националните и државните интереси, се само мал

дел од проблемите кои ни се преповторуваат во нашата транзициона шема. Денес потврдуваат и пред јавноста гордо кажуваат дека направиле и многу грешки, на што ќе ја додадат онаа старата "кој работел, тој и грешел".

Време е некој да ги положи сметките за таквото лидерство. Тоа може најдобро да се направи во изборната година која е пред нас. А, народната вели "што ќе посееш, тоа и ќе пожнееш".

"КОМУ ОД ОВАА ГОДИНА ЌЕ МУ ДОЗВОЛИМЕ ДА НÈ ДЕРЕ И ДА НÈ ДАВИ?"

пензиски фондови, намалувањето на царините на одредени производи. Забрзано кон ЕУ. Арно ама, како да сме почнале да се облекуваме од капата наместо од гаките. Не дека овие нови реформски зафати се незначајни и небитни за трансформацијата на новото општество, туку пред тоа требаше да дојде до решенија кои имаат приоритет во актуелните состојби. И натаму економијата и стопанството се на дното на листата на приоритети на секоја македонска влада. Ниту една досега не покажа дека има стратегија по тие прашања. Во меѓувреме, се донесуваа само проекти кои служеа како оправдување пред јавноста дека нешто се работи. Трансформации, рестрикции, поскапувања со делумни поевтинувања и сл. Македонија никогаш не била во полоша економска состојба. Општествената економија е пред колапс. Од изборите наваму беше изгубено скапоцено време во партиски надмудрувања и инаети, така што не дојде до вистинска реконструкција на македонската држава. Привилегиите и повластиците поради што се урна социјалистичкиот поредок во цел свет не само што се задржаа во Македонија, туку и се зголемија со зголемувањето на бројот на партиите и уривањето на законскиот поредок. Се работи за контролиран хаос кој го турка една олигархија, која продаде цела нација за да се опари. Економијата е систематски уништувана, блокирани се секакви инвестиции и извоз, но затоа се организира увоз преку "до-

верливи" луѓе. Со такви процедури, кои на криминален начин се легализираат од оние институции кои треба да го спроведуваат редот и поредокот во земјава, нема напредок во ниту еден сегмент, а најмалку во економијата и во стопанството. И сега сакаме преку ноќ да спроведеме нов начин на работење. Уште поперверзно е тоа што таквите проекти се обидуваат законски да ги поткрепат истите оние за кои сè уште се плетат разно-разни приказни дека се соучесници во организиран криминал, шверц, трговија на диво, влезени во аферите на мито и корупција. Прикривајќи се зад новодонесените законски решенија се обидуваат да се амнестираат од лошите постапки правени во минатото. Избрувањето со некакви постапки кои сега се прават само за да ѝ се покаже на Европа дека еве влегуваме во филмот наречен "круцијални реформи во општественото живеење" не даваат долгорочни резултати. Реформите во ништо не му овозможуваат на македонскиот граѓанин да живее поспокојно, побезбедно, со подобар стандард. "Успешните реформи" со кои се фалат сите досегашни владеејачки елити го уназадија просперитетниот живот, кој колку-толку го имаше во Републикава. Реформите подразбираат напредок, а не застанување зад секоја земја во регионот. Ако сме реформски лидери во т.н. Западен Балкан зошто сите нè престигнаа на патот кон благосостојбата. Никој не направи такви реформски потези како што нè убедуваат

домашните, а сепак сме долу. Сите тие реформи биле насочени во контекст на привлекување поголеми странски инвестиции, а во изминатата 2005 година Македонија од сите земји во регионот имаше најмал инвестиционен циклус од само 150 милиони долари. Дури и Албанија успеа да привлече повеќе пари од нас. Тоа нешто зборува. Тоа нешто кажува дека работите не се такви како што ни кажуваат надлежните фактори во државата. Тие се сосема поинакви и различни од она што го имаат напишано во извештаите со налик на бела книга за сработеното.

ПАРИ, ПАРИ!!!

Што треба да содржи развојната стратегија во економскиот дел е тема која отсекогаш стои отворена и освен теориски и емпириски показатели и предлози ништо конкретно не се понудува, како од политичките, така и од експертските тимови. Слободна зона Бунарџик, тајвански кредити, продажби на златните кокошки... Тоа беа македонските економски достигнувања. Ништо друго. И денес се продолжува со истата тактика и методи. Ќе се продава енергетскиот сектор за да ги враќаме долговите кон странство, ќе имаме инвестиции во облик на трговски центри, како Рамстор, преку кои некој ќе ги полни џебовите, а за вработувања во производствени капацитети ќе почекаме малку. Таа развојна компонента ни недостасува. Тука се покажува најголемата слабост на економските стратегии во сите македонски влади. На Македонија, искрено, во моментот ѝ се потребни сосема поинакви инвестиции. Пари, во облик на отворање производствени капацитети со кои ќе се твори, ќе се создава, а не само да се препродава. Денес Македонија со ништо не покажува дека може да произведува, да живее од својот труд, да живее од извозот на своите производи. Тоа не е вистинска економија. На таков начин стопанството не може да оди напред. Земјоделството се доведе на работ на постоење. Каде се домашните сектори по тие прашања? Се изнасекоа црвени ленти на објекти од административен тип, од трговски калибар. Ниту еден функционер не пушти во погон нова фабрика, нов капацитет кој ќе храни семејства. А, сите говорат како македонската почва била погодна тло кое ги има сите ресурси за унапредување на земјоделството, индустријата. Па, кој ги копира, кој ги оневозможува проектите за развој, кој ги стопира процесите на напредокот? Со таквите реформи окапавме на дното. Време е некој да ги положи сметките за таквото лидерство. Тоа може најдобро да се направи во изборната година која е пред нас.